

Το βιβλίο από τους πρώτους μήνες ζωής του παιδιού:

ο ρόλος των επισκεπτών υγείας

Κωνσταντίνα Σαπρίκη¹, Νίκη Ράπτη¹, Βασιλική Μπελίτη², Χριστίνα Τσάγκα³,
Ελισάβετ Αθανασία Αναγνωστοπούλου³, Μαρία Ζαχαροπούλου³, Μαρία Μπούρη⁴

¹ Επισκέπτρια Υγείας, Περιφερειακό Ιατρείο Πλατείας Αμερικής, Κέντρο Υγείας Πατησίων

² Επισκέπτρια Υγείας, Τμήμα Υπηρεσιών Ιατρικής & Δημόσιας Υγείας, Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών

³ Φοιτήτρια, ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Υγείας- Κοινωνική Υγεία

⁴ Παιδίατρος, Περιφερειακό Ιατρείο Πλατείας Αμερικής, Κέντρο Υγείας Πατησίων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τα ερευνητικά δεδομένα, η μεγαλόφωνη και τακτική ανάγνωση βιβλίων στο παιδί από τη βρεφική ηλικία, κινητοποιεί την ανάπτυξη του εγκεφάλου και παράλληλα ενδυναμώνει τη σχέση γονέα- βρέφους, σε μία κρίσιμη για την ανάπτυξη ηλικία, συμβάλλοντας ευεργετικά στη γλωσσική, κοινωνική και συναισθηματική εξέλιξη του παιδιού, καθώς και στη σχολική του ετοιμότητα.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της πρωτοβουλίας αυτής ήταν να διερευνηθεί η δυνατότητα να ενταχθεί η ενημέρωση των γονέων σχετικά με τα οφέλη της ανάγνωσης και της επαφής με το βιβλίο από τη βρεφική ηλικία, στο καθημερινό έργο των επισκεπτών υγείας, στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας φροντίδας μητέρας – παιδιού.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Στο φορέα μας εξυπηρετούνται κατά μέσο όρο 25-30 οικογένειες ημερησίως, η πλειονότητα των οποίων ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Στο διάστημα 5/15 έως 8/17 ενημερώθηκαν 115 οικογένειες για τη σημασία και τα οφέλη της μεγαλόφωνης ανάγνωσης, καθώς και της πρώιμης επαφής του μικρού παιδιού με το βιβλίο. Η επιλογή των οικογενειών γίνονταν με βάση τη ροή των καθημερινών ραντεβού και με την προϋπόθεση η επικοινωνία με το γονέα να μπορεί να γίνει στην ελληνική γλώσσα. Μετά από σύντομη εισαγωγή στο θέμα, ακολουθούσε συζήτηση και απαντούσαν οι ερωτήσεις των γονιών (οι οποίες κυρίως αφορούσαν τις αναπτυσσόμενες ικανότητες του βρέφους να επεξεργαστεί το βιβλίο, καθώς και τα καταλληλότερα είδη βιβλίων για κάθε ηλικία) και παρέχονταν προτάσεις για τις επιλογές ενσωμάτωσης του βιβλίου και της ανάγνωσης στην καθημερινότητα του παιδιού. Η συζήτηση διαρκούσε περί τα 5-7 λεπτά και πραγματοποιούνταν στο χρόνο αναμονής για την εξέταση από τον παιδίατρο ή μετά το πέρας αυτής. Σε επόμενη επίσκεψη, η επισκέπτρια υγείας επανέρχονταν στο θέμα και συζητούσε με τους γονείς για την εμπειρία τους αυτή. Η σχετική εκπαίδευση των επισκεπτών υγείας πραγματοποιήθηκε σε δύο ενημερωτικά σεμινάρια που διοργάνωσε το μη

κερδοσκοπικό διεπιστημονικό σωματείο «Διαβάζοντας Μεγαλώνω» (www.diavazontas.org) τον Φεβρουάριο 2015 & τον Μάιο 2017.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η ανταπόκριση των οικογενειών ήταν πολύ θετική και πολλοί γονείς έδειξαν ενδιαφέρον και ανέλαβαν να υλοποιήσουν τις ιδέες που πρότειναν οι επισκέπτριες υγείας. Αρκετοί γονείς ζητούσαν να ενημερωθούν αυτοβούλως, ακούγοντας τα σχόλια όσων είχαν ήδη ενημερωθεί. Οι περισσότεροι γονείς επέλεξαν να εντάξουν το βιβλίο και την ανάγνωση στη ρουτίνα του βραδινού ύπνου κυρίως για τα μεγαλύτερα παιδιά και διάσπαρτα στη διάρκεια της ημέρας για τα βρέφη. Ένα βασικό εμπόδιο ήταν η οικονομική δυσπραγία των περισσότερων οικογενειών με συνέπεια τη δυσκολία αγοράς βιβλίων. Η ύπαρξη δημόσιων βρεφικών και παιδικών βιβλιοθηκών με δυνατότητα δανεισμού αποτελεί μια λύση που προτάθηκε, ωστόσο οι χώροι αυτοί διατίθενται πολύ περιορισμένα. Τέλος, η πρωτοβουλία αυτή δεν φάνηκε να παρακωλύει την καθημερινή ροή της εργασίας των επισκεπτών υγείας ούτε να παρεμβαίνει στην εξυπηρέτηση των χρηστών του φορέα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ενσωμάτωση στο καθημερινό έργο των επισκεπτών υγείας, της ενημέρωσης των οικογενειών για τα οφέλη της μεγαλόφωνης ανάγνωσης και της πρώιμης ενασχόλησης του παιδιού με το βιβλίο, είναι εφικτή και η συμβολή των επαγγελματιών αυτών, πολύ σημαντική. Η εκπαίδευση των επισκεπτών υγείας αλλά και η ευαισθητοποίηση όλων των επαγγελματιών υγείας αποτελεί σημαντικό παράγοντα που θα συμβάλλει στην επέκταση της πρωτοβουλίας αυτής σε περισσότερες οικογένειες και φορείς φροντίδας μητέρας-παιδιού.